Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΌΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΎ ΔΙΚΑΣΤΗΡΊΟΥ (πέμπτο πενταμελές τμήμα)

της 14ης Ιουλίου 2021 *

«Πρόσβαση στα έγγραφα – Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 – Εναρμονισμένα πρότυπα – Έγγραφα σχετικά με τέσσερα εναρμονισμένα πρότυπα που εγκρίθηκαν από τη CEN – Άρνηση πρόσβασης – Εξαίρεση σχετική με την προστασία των εμπορικών συμφερόντων τρίτου – Προστασία που απορρέει από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας»

Στην υπόθεση T-185/19,

**Public.Resource.Org, Inc**., με έδρα τη Sebastopol, Καλιφόρνια (Ηνωμένες Πολιτείες),

**Right to Know CLG**, με έδρα το Δουβλίνο (Ιρλανδία),

εκπροσωπούμενες από τον F. Logue, solicitor, και τους A. Grünwald, J. Hackl και C. Nüßing, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

κατά

**Ευρωπαϊκής Επιτροπής**, εκπροσωπούμενης από τον G. Gattinara, τον F. Thiran και την S. Delaude,

καθής,

υποστηριζόμενης από την

**Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN)**, και τους λοιπούς παρεμβαίνοντες των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται σε παράρτημα[1], εκπροσωπούμενους από τους U. Karpenstein, K. Dingemann και M. Kottmann, δικηγόρους,

παρεμβαίνοντες,

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της απορριπτικής αποφάσεως C(2019) 639 final της Επιτροπής, της 22ας Ιανουαρίου 2019, επί της αιτήσεως παροχής πρόσβασης σε τέσσερα εναρμονισμένα πρότυπα που εκδόθηκαν από τη CEN,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο πενταμελές τμήμα),

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

[1] Ο κατάλογος των ονομάτων των παρεμβαινόντων επισυνάπτεται ως παράρτημα μόνο στην κοινοποιούμενη προς τους διαδίκους εκδοχή της αποφάσεως.

συγκείμενο από τους Σ. Παπασάββα, πρόεδρο, D. Spielmann, U. Öberg, O. Spineanu-Matei (εισηγήτρια) και R. Norkus, δικαστές,

γραμματέας: P. Cullen, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 10ης Νοεμβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

**Απόφαση**

## I. Το ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2018 οι προσφεύγουσες, Public.Resource.Org, Inc. και Right to Know CLG, οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα των οποίων πρωταρχικός σκοπός είναι να προάγουν την ελεύθερη πρόσβαση όλων των πολιτών στο δίκαιο, υπέβαλαν στη Γενική Διεύθυνση «Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία, Επιχειρηματικότητα και Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43), και του κανονισμού (ΕΚ) 1367/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, για την εφαρμογή στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας των διατάξεων της σύμβασης του Århus σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (ΕΕ 2006, L 264, σ. 13), αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα που βρίσκονταν στην κατοχή της Επιτροπής (στο εξής: αίτηση πρόσβασης).

2 Η αίτηση πρόσβασης αφορούσε τέσσερα εναρμονισμένα πρότυπα που είχαν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΕ) 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, την τροποποίηση των οδηγιών του Συμβουλίου 89/686/ΕΟΚ και 93/15/ΕΟΚ και των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 94/9/ΕΚ, 94/25/ΕΚ, 95/16/ΕΚ, 97/23/ΕΚ, 98/34/ΕΚ, 2004/22/ΕΚ, 2007/23/ΕΚ, 2009/23/ΕΚ και 2009/105/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 1673/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ 2012, L 316, σ. 12), και πιο συγκεκριμένα το πρότυπο EN 71-5:2015, με τίτλο «Ασφάλεια παιχνιδιών – Μέρος 5: Χημικά παιχνίδια (συλλογές) πλην συλλογών πειραμάτων χημείας», το πρότυπο EN 71-4:2013, με τίτλο «Ασφάλεια παιχνιδιών – Μέρος 4: Συλλογές χημικών πειραμάτων και συναφών δραστηριοτήτων», το πρότυπο EN 71-12:2013, με τίτλο «Ασφάλεια παιχνιδιών – Μέρος 12: N-νιτροζαμίνες και N-νιτροζώσιμες ουσίες» και το πρότυπο EN 12472:2005+A 1:2009, με τίτλο «Μέθοδος για την προσομοίωση φθοράς και διάβρωσης για την ανίχνευση της απελευθέρωσης νικελίου από επικαλυμμένα αντικείμενα» (στο εξής: επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα).

3 Με έγγραφο της 15ης Νοεμβρίου 2018, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση πρόσβασης, στηριζόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 (στο εξής: αρχική απορριπτική απόφαση).

4 Στις 30 Νοεμβρίου 2018 οι προσφεύγουσες υπέβαλαν, δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, επιβεβαιωτική αίτηση στην Επιτροπή. Με απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 2019, η Επιτροπή επιβεβαίωσε την άρνηση πρόσβασης στα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα (στο εξής: επιβεβαιωτική απόφαση).

## II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

5 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Μαρτίου 2019, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

6 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 10 Ιουλίου 2019, η CEN και δεκατέσσερις εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης, ήτοι οι Asociación Española de Normalización (UNE), Asociația de Standardizare din România (ASRO), Association française de normalisation (AFNOR), Austrian Standards International (ASI), British Standards Institution (BSI), Bureau de normalisation/Bureau voor Normalisatie (NBN), Dansk Standard (DS), Deutsches Institut für Normung eV (DIN), Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), Schweizerische Normen-Vereinigung (SNV), Standard Norge (SN), Suomen Standardisoimisliitto ry (SFS), Svenska institutet för standarder (SIS) και Institut za standardizaciju Srbije (ISS), ζήτησαν να παρέμβουν στην παρούσα δίκη υπέρ των αιτημάτων της Επιτροπής.

7 Με διάταξη της 20ής Νοεμβρίου 2019, Public.Resource.Org και Right to Know κατά Επιτροπής (T-185/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:828), ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου έκανε δεκτή την αίτηση παρεμβάσεως. Οι παρεμβαίνοντες κατέθεσαν το υπόμνημα παρεμβάσεως και οι κύριοι διάδικοι κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί του υπομνήματος αυτού εντός των σχετικών προθεσμιών.

8 Κατόπιν προτάσεως της εισηγήτριας δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

9 Με διάταξη της 17ης Ιουνίου 2020, το Γενικό Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) υποχρέωσε την Επιτροπή, βάσει του άρθρου 91, στοιχείο γ', του άρθρου 92, παράγραφος 1, και του άρθρου 104 του Κανονισμού Διαδικασίας του, να προσκομίσει τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα και αποφάσισε ότι αυτά δεν θα κοινοποιούνταν στις προσφεύγουσες. Η Επιτροπή συμμορφώθηκε εμπροθέσμως με το εν λόγω μέτρο διεξαγωγής αποδείξεων.

10 Κατόπιν προτάσεως του πέμπτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου, αποφασίστηκε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 28 του Κανονισμού Διαδικασίας, η παραπομπή της υποθέσεως στο πέμπτο πενταμελές τμήμα.

11 Κατόπιν προτάσεως της εισηγήτριας δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (πέμπτο πενταμελές τμήμα) έθεσε, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, γραπτές ερωτήσεις στους διαδίκους, καλώντας τους να απαντήσουν σε αυτές τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως. Οι διάδικοι απάντησαν γραπτώς σε ορισμένες ερωτήσεις εντός της ταχθείσας προθεσμίας και ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους, απαντώντας και σε άλλες ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 10ης Νοεμβρίου 2020. Στο πλαίσιο της τελευταίας, οι προσφεύγουσες δήλωσαν στο Γενικό Δικαστήριο ότι, με την προσφυγή τους, ζητούν αποκλειστικώς την ακύρωση της επιβεβαιωτικής αποφάσεως, όπερ σημειώθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

12 Λαμβανομένης υπόψη της διευκρίνισης για την οποία έγινε λόγος μόλις ανωτέρω στη σκέψη 11, οι προσφεύγουσες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την επιβεβαιωτική απόφαση·

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

13 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

14 Οι παρεμβαίνοντες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

## III. Σκεπτικό

### A. Επί του παραδεκτού

15 Οι παρεμβαίνοντες ισχυρίζονται ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη, ελλείψει εννόμου συμφέροντος των προσφευγουσών. Ειδικότερα, οι παρεμβαίνοντες υποστηρίζουν ότι οι προσφεύγουσες στερούνται εννόμου συμφέροντος για την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής, εφόσον, πρώτον, θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν, για μη εμπορικούς σκοπούς, δωρεάν πρόσβαση στα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα μέσω βιβλιοθηκών, δεύτερον, θα μπορούσαν έναντι καταβολής «εύλογου» τέλους να αποκτήσουν πρόσβαση στα πρότυπα αυτά και να τα χρησιμοποιήσουν για οποιονδήποτε σκοπό και, τρίτον, είχαν εκ των πραγμάτων στην κατοχή τους ήδη από το 2015 (δηλαδή πολύ πριν από την υποβολή της αιτήσεως πρόσβασης στα έγγραφα το 2019) αντίγραφο τουλάχιστον τριών από τα τέσσερα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα.

16 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί προσφυγή ακυρώσεως πρέπει να έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής του (πρβλ. διάταξη της 24ης Σεπτεμβρίου 1987, Βλάχου κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, 134/87, EU:C:1987:388, σκέψη 8), και ότι η μη τήρηση της βασικής αυτής προϋπόθεσης, της οποίας τη συνδρομή οφείλει να αποδείξει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συνιστά λόγο απαραδέκτου δημοσίας τάξεως τον οποίο ο δικαστής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να εξετάσει ανά πάσα στιγμή αυτεπαγγέλτως (πρβλ. διατάξεις της 7ης Οκτωβρίου 1987, G. d. M. κατά Συμβουλίου και ΟΚΕ, 108/86, EU:C:1987:426, σκέψη 10, και της 21ης Ιουλίου 2020, Abaco Energy κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-436/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:606, σκέψη 80).

17 Υπενθυμίζεται δε ότι, κατά πάγια νομολογία, η προσφυγή ακυρώσεως η οποία ασκείται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο είναι παραδεκτή μόνον αν υπάρχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως. Το συμφέρον αυτό προϋποθέτει ότι η ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως είναι ικανή, αυτή καθεαυτήν, να έχει έννομες συνέπειες και ότι επομένως η προσφυγή μπορεί, ως εκ του αποτελέσματός της, να ωφελήσει τον διάδικο που την

άσκησε. Το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι γεγενημένο και ενεστώς και εκτιμάται κατά την ημερομηνία άσκησης της προσφυγής. Πρέπει να εξακολουθεί να υφίσταται έως την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως, άλλως καταργείται η δίκη (βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, XG κατά Επιτροπής, T-504/18, EU:T:2019:883, σκέψεις 30 και 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

18 Όσον αφορά ειδικώς τις διαφορές που αφορούν την πρόσβαση σε έγγραφα βάσει του κανονισμού 1049/2001, πρόσωπο στο οποίο δεν έχει επιτραπεί η πρόσβαση σε έγγραφο ή σε τμήμα εγγράφου έχει ήδη, εκ του γεγονότος αυτού και μόνον, συμφέρον για την ακύρωση της σχετικής αρνητικής αποφάσεως (βλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2018, Falcon Technologies International κατά Επιτροπής, T-875/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:877, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

19 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή δεν επέτρεψε στις προσφεύγουσες την πρόσβαση στα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που προεκτέθηκε στη σκέψη 18 ανωτέρω, οι προσφεύγουσες έχουν έννομο συμφέρον να επιτύχουν τη γνωστοποίηση των εναρμονισμένων προτύπων στα οποία ζήτησαν πρόσβαση δυνάμει του κανονισμού 1049/2001 και, ως εκ τούτου, να αιτηθούν την ακύρωση της επιβεβαιωτικής αποφάσεως. Ειδικότερα, στην προκειμένη περίπτωση, οι προσφεύγουσες μπορούν, ανεξαρτήτως της δυνατότητας για επιτόπια αναζήτηση και ανάγνωση αντιγράφων των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων σε δημόσιες βιβλιοθήκες, να επικαλεστούν έννομο συμφέρον, εφόσον η ύπαρξη της δυνατότητας αυτής δεν ισοδυναμεί με πλήρη επίτευξη των σκοπών που επιδίωκαν με την αίτηση πρόσβασης την οποία είχαν υποβάλει (πρβλ. απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2018, ClientEarth κατά Επιτροπής, C-57/16 P, EU:C:2018:660, σκέψη 47), και διατηρούν, συνεπώς, πραγματικό συμφέρον για την απόκτηση πρόσβασης στα εν λόγω εναρμονισμένα πρότυπα, βάσει του κανονισμού 1049/2001.

21 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο δεδομένου ότι, όπως ισχυρίζονται οι προσφεύγουσες χωρίς να αντικρούονται επί του σημείου αυτού από την Επιτροπή ή τους παρεμβαίνοντες, τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα είναι διαθέσιμα σε πολύ περιορισμένο αριθμό βιβλιοθηκών, ενίοτε σε μία μόνο βιβλιοθήκη ανά κράτος μέλος ή σε βιβλιοθήκες που δεν είναι ανοικτές στο κοινό, με συνέπεια η πρόσβαση σε αυτά να είναι, στην πράξη, υπερβολικά δυσχερής.

22 Όσον αφορά την επί πληρωμή πρόσβαση στα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα μέσω των σημείων πώλησης τα οποία διαχειρίζονται οι εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια τέτοια πρόσβαση επ' ουδενί ανταποκρίνεται στον επιδιωκόμενο από τις προσφεύγουσες σκοπό της απόκτησης ελεύθερης και δωρεάν πρόσβασης στα ως άνω πρότυπα, οπότε δεν τίθεται ζήτημα έλλειψης ή απώλειας εννόμου συμφέροντος (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2018, ClientEarth κατά Επιτροπής, C-57/16 P, EU:C:2018:660, σκέψη 47).

23 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, τα επιχειρήματα των παρεμβαινόντων περί έλλειψης εννόμου συμφέροντος των προσφευγουσών πρέπει να απορριφθούν χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί το παραδεκτό τους.

### Β. Επί της ουσίας

24 Προς στήριξη της προσφυγής, οι προσφεύγουσες προβάλλουν δύο λόγους ακυρώσεως που αφορούν, ο πρώτος, νομικά σφάλματα και σφάλματα εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, η οποία αποσκοπεί στην προστασία των εμπορικών συμφερόντων, και, ο δεύτερος, αφενός, νομικά

σφάλματα ως προς την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, του ίδιου κανονισμού και, αφετέρου, παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης.

***1. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, περί ύπαρξης νομικών σφαλμάτων και σφαλμάτων εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, η οποία αποσκοπεί στην προστασία των εμπορικών συμφερόντων***

25 Οι προσφεύγουσες επικρίνουν κατ' ουσίαν την εν προκειμένω εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, ισχυριζόμενες, αφενός, ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα δεν προστατεύονται με κανέναν τρόπο από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας και, αφετέρου, ότι δεν έχει αποδειχθεί καμία προσβολή των εμπορικών συμφερόντων της CEN και των εθνικών μελών της.

26 Οι προσφεύγουσες χωρίζουν τον πρώτο λόγο ακυρώσεως σε τρία σκέλη. Το πρώτο και το δεύτερο σκέλος αφορούν νομικά σφάλματα στο πλαίσιο της εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001. Το τρίτο σκέλος αφορά σφάλμα εκτιμήσεως ως προς τον επηρεασμό των εμπορικών συμφερόντων.

***α) Επί του πρώτου σκέλος, το οποίο αφορά νομικά σφάλματα που συνίστανται στην αδικαιολόγητη εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001***

27 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, εφόσον τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα αποτελούν μέρος του «δικαίου της Ένωσης», η πρόσβαση σε αυτά θα έπρεπε να είναι ελεύθερη και δωρεάν, με συνέπεια να μην τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωσή τους καμία εκ των εξαιρέσεων από το δικαίωμα πρόσβασης. Κατά την άποψή τους, δεν είναι δυνατόν να αναγνωρίζονται ιδιωτικά δικαιώματα επί ενός «νομοθετικού κειμένου», το οποίο πρέπει να είναι ελεύθερα προσβάσιμο σε όλους, και, ως εκ τούτου, τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα δεν πρέπει να προστατεύονται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Προς στήριξη της επιχειρηματολογίας τους, παραπέμπουν στην απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821).

28 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αντικρούει την επιχειρηματολογία των προσφευγουσών.

29 Ως προς το ζήτημα αυτό, υπενθυμίζεται ότι ο κανονισμός 1049/2001, ο οποίος έχει εκδοθεί βάσει του άρθρου 255, παράγραφος 2, ΕΚ [νυν άρθρου 15, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ], έχει ως σκοπό, όπως καθίσταται σαφές από την αιτιολογική του σκέψη 4 και από το άρθρο του 1, να παράσχει στο κοινό ένα δικαίωμα όσο το δυνατόν ευρύτερης πρόσβασης στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, το δικαίωμα πρόσβασης καλύπτει τόσο τα έγγραφα που έχουν καταρτιστεί από τα θεσμικά όργανα όσο και τα έγγραφα που αυτά έχουν λάβει από τρίτους, περιλαμβανομένου κάθε νομικού προσώπου, όπως διευκρινίζεται ρητώς στο άρθρο 3, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού.

30 Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα που έχουν στην κατοχή τους τα θεσμικά όργανα της Ένωσης υπόκειται πάντως σε ορισμένα όρια τα οποία βασίζονται σε λόγους που άπτονται είτε του δημοσίου συμφέροντος είτε ιδιωτικών συμφερόντων. Πιο συγκεκριμένα, και συμφώνως προς όσα επισημαίνονται στην αιτιολογική του σκέψη 11, ο κανονισμός 1049/2001 προβλέπει, στο

άρθρο του 4, ένα καθεστώς εξαιρέσεων το οποίο επιτρέπει στα θεσμικά όργανα να αρνηθούν την πρόσβαση σε έγγραφο, σε περίπτωση που η γνωστοποίησή του θα έθιγε την προστασία ενός από τα συμφέροντα τα οποία προστατεύει το ως άνω άρθρο.

31 Μεταξύ των εξαιρέσεων από το δικαίωμα πρόσβασης καταλέγεται και εκείνη του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, όπου ορίζεται ότι «[τ]α θεσμικά όργανα [της Ένωσης] αρνούνται την πρόσβαση σ' ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία […] των εμπορικών συμφερόντων ενός συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, συμπεριλαμβανομένης της πνευματικής ιδιοκτησίας, […] εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον».

32 Στην περίπτωση εγγράφων που προέρχονται από τρίτο, το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 1049/2001 διευκρινίζει ότι το θεσμικό όργανο της Ένωσης διαβουλεύεται με τον τρίτο προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον μπορεί να τυγχάνουν εφαρμογής οι εξαιρέσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 ή 2, του εν λόγω κανονισμού, εκτός εάν είναι σαφές ότι το έγγραφο πρέπει ή, αντιθέτως, δεν πρέπει να γνωστοποιηθεί. Αν το θεσμικό όργανο κρίνει ότι είναι σαφές ότι οφείλει να μην επιτρέψει, βάσει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 ή 2 του ίδιου άρθρου, την πρόσβαση σε έγγραφο προερχόμενο από τρίτο, αρνείται στον αιτούντα την πρόσβαση χωρίς καν να χρειάζεται να διαβουλευθεί με τον τρίτο από τον οποίο προέρχεται το έγγραφο, ανεξαρτήτως αν ο τρίτος είχε ήδη απορρίψει αίτηση πρόσβασης στα ίδια έγγραφα υποβληθείσα βάσει του κανονισμού αυτού.

33 Τέλος, όσον αφορά το περιθώριο εκτιμήσεως των θεσμικών οργάνων της Ένωσης στο πλαίσιο της εξέτασης των αιτήσεων πρόσβασης σε έγγραφα προερχόμενα από τρίτο, επισημαίνεται ότι το θεσμικό όργανο προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση είναι υποχρεωμένο να τηρεί στην πράξη και να εφαρμόζει αποτελεσματικά τις διατάξεις του κανονισμού 1049/2001 οι οποίες κατοχυρώνουν, υπό την επιφύλαξη των εκεί προβλεπόμενων εξαιρέσεων, το δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των θεσμικών οργάνων.

34 Ειδικότερα, βάσει του άρθρου 8 του κανονισμού 1049/2001, η τελική ευθύνη για την ορθή εφαρμογή του κανονισμού αυτού βαρύνει το θεσμικό όργανο της Ένωσης στο οποίο απόκειται επίσης να υπερασπιστεί ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης ή του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή τη νομιμότητα της απορριπτικής αποφάσεως επί της αιτήσεως πρόσβασης σε έγγραφα προερχόμενα από τρίτο. Αν, στην περίπτωση εγγράφων προερχόμενων από τρίτους, το θεσμικό όργανο όφειλε αυτομάτως να ενστερνιστεί την αιτιολογία που προβάλλει ο ενδιαφερόμενος τρίτος, τότε θα αναγκαζόταν να υποστηρίξει έναντι του αιτηθέντος την πρόσβαση και, ενδεχομένως, ενώπιον των ως άνω ελεγκτικών αρχών, θέσεις τις οποίες το ίδιο θεωρεί ότι δεν ευσταθούν (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2012, Γερμανία κατά Επιτροπής, T-59/09, EU:T:2012:75, σκέψη 47).

35 Εν προκειμένω, από τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι διάδικοι προκύπτει ότι αυτοί δεν συμφωνούν, κατά πρώτον, επί της έκτασης και της έντασης του ελέγχου στον οποίο οφείλει να προβαίνει το εκάστοτε θεσμικό όργανο της Ένωσης, εν προκειμένω η Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 1049/2001 όσον αφορά την ύπαρξη και τις συνέπειες ενδεχόμενης προστασίας των προερχόμενων από τρίτο εγγράφων με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, για τους σκοπούς της εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού.

36 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, θεωρεί ότι δεν έχει δικαίωμα να αμφισβητήσει, στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήσεως πρόσβασης σε έγγραφα υποβληθείσας δυνάμει του κανονισμού 1049/2001, την ύπαρξη δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας το οποίο προστατεύει τα ζητηθέντα έγγραφα και παρέχεται στον τρίτο από την «εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία».

37 Οι προσφεύγουσες, από την πλευρά τους, προσάπτουν στην Επιτροπή ότι παρέλειψε να ελέγξει τη συνδρομή των προϋποθέσεων αναγνώρισης δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας της CEN επί των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων. Συνεπώς, ισχυρίζονται εμμέσως πλην σαφώς ότι η Επιτροπή έχει εξουσία να ελέγχει εξαντλητικώς την ύπαρξη και τις συνέπειες της προβαλλόμενης προστασίας των προερχόμενων από τρίτο εγγράφων δυνάμει του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας.

38 Κατά δεύτερον, οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το ζήτημα αν τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα, καίτοι αποτελούν μέρος του δικαίου της Ένωσης, είναι δυνατόν να προστατεύονται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, και, κατ' επέκταση, να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.

39 Επομένως, πρέπει να εξεταστούν τα επιχειρήματα των προσφευγουσών με τα οποία προβάλλεται, σε πρώτη φάση, νομικό σφάλμα κατά την εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, επειδή η Επιτροπή έκρινε ότι εθίγησαν τα εμπορικά συμφέροντα τα οποία απορρέουν από την προστασία των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας (βλ. σκέψη 35 ανωτέρω), και, σε δεύτερη φάση, νομικό σφάλμα όσον αφορά τη δυνατότητα προστασίας των εναρμονισμένων αυτών προτύπων με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, στον βαθμό που αποτελούν μέρος του δικαίου της Ένωσης (βλ. σκέψη 38 ανωτέρω).

40 Κατά πρώτον, υπογραμμίζεται ότι το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, το οποίο ανήκει στα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, εξασφαλίζει νομική προστασία στους δημιουργούς πρωτότυπων έργων και εξακολουθεί, παρά την ολοένα και ευρύτερη εναρμόνισή του, να ρυθμίζεται εν πολλοίς από το εθνικό δίκαιο. Πράγματι, οι προϋποθέσεις ύπαρξης καθώς και η έκταση της προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, και πιο συγκεκριμένα οι εξαιρέσεις από την προστασία αυτή, εξακολουθούν να καθορίζονται από τις νομοθεσίες των κρατών μελών, δεδομένου ότι δεν διέπονται ούτε από διατάξεις εναρμόνισης σε επίπεδο Ένωσης ούτε από διεθνείς διατάξεις που να δεσμεύουν την Ένωση ή τα κράτη μέλη της (πρβλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα N. Jääskinen στην υπόθεση Donner, C-5/11, EU:C:2012:195, σημεία 24 και 27).

41 Επιπλέον, βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 2, της Συμβάσεως της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, η οποία υπογράφηκε στη Βέρνη στις 9 Σεπτεμβρίου 1886 (Πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971), ως έχει μετά την τροποποίησή της στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (στο εξής: Σύμβαση της Βέρνης), η απόκτηση και η άσκηση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας δεν υπόκεινται σε καμία διατύπωση (αρχή της «αυτόματης προστασίας»).

42 Εξάλλου, η έκταση της προστασίας την οποία παρέχει το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας στο ίδιο έργο μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τον τόπο όπου διεκδικείται η προστασία του. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 3, της Συμβάσεως της Βέρνης, η προστασία στη χώρα προέλευσης ρυθμίζεται από την εθνική νομοθεσία. Εντούτοις, όταν ο δημιουργός δεν έχει την ιθαγένεια της χώρας προέλευσης του έργου για το οποίο προστατεύεται δυνάμει της εν λόγω

Συμβάσεως, θα έχει, στη χώρα αυτή, τα ίδια δικαιώματα με τους ημεδαπούς δημιουργούς. Αντιθέτως, δυνάμει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η έκταση της προστασίας καθώς και τα μέσα έννομης προστασίας τα οποία παρέχονται στον δημιουργό προς διαφύλαξη των δικαιωμάτων του ρυθμίζονται αποκλειστικώς με βάση τη νομοθεσία της χώρας όπου διεκδικείται η προστασία (αρχή της «ανεξαρτησίας» της προστασίας).

43 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι απόκειται στην αρχή στην οποία υποβάλλεται αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα προερχόμενα από τρίτο, σε περίπτωση που διεκδικείται προστασία των ως άνω εγγράφων κατ' επίκληση δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, να διαπιστώσει, μεταξύ άλλων, αν υφίστανται αντικειμενικά και συγκλίνοντα στοιχεία που θα μπορούσαν να επιβεβαιώσουν την ύπαρξη του προβαλλόμενου από τον ενδιαφερόμενο τρίτο δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Πράγματι, ένας τέτοιος έλεγχος συνάδει με τις απαιτήσεις οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το γεγονός ότι, στον τομέα του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, η Ένωση και τα κράτη μέλη έχουν συντρέχουσες αρμοδιότητες.

44 Επομένως, υπό το πρίσμα αυτών ακριβώς των σκέψεων πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή τήρησε τα όρια του ελέγχου στον οποίο όφειλε να προβεί κατά την εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 (βλ. σκέψη 35 ανωτέρω).

45 Επ' αυτού υπογραμμίζεται, πρώτον, ότι, στην αρχική απορριπτική απόφαση, η Επιτροπή, προκειμένου να δικαιολογήσει την εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, αναφέρθηκε στο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων, το οποίο ανήκει στη CEN ως ευρωπαϊκό φορέα ιδιωτικού δικαίου με ιδιοκτησιακό δικαίωμα επί όλων των εκδόσεών της, περιλαμβανομένων των ευρωπαϊκών προτύπων. Πιο συγκεκριμένα, έκρινε ότι η γνωστοποίηση των εν λόγω εναρμονισμένων προτύπων «θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την προστασία των εμπορικών συμφερόντων ενός νομικού προσώπου, περιλαμβανομένης της διανοητικής ιδιοκτησίας του […], διότι η CEN ήταν δικαιούχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί όλων των εντύπων που εκδίδονταν από τις αντίστοιχες τεχνικές επιτροπές» και ότι «κατά συνέπεια, το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα δικαιώματα εκμετάλλευσης (διανομής και πώλησης) επί όλων των εκδόσεων της CEN (περιλαμβανομένων των σχεδίων ευρωπαϊκών προτύπων) ανήκαν αποκλειστικώς στη CEN και στα εθνικά μέλη της, δηλαδή στους φορείς από τους οποίους μπορούσαν να ζητηθούν αντίγραφα των (σχεδίων των) προτύπων».

46 Στην επιβεβαιωτική απόφαση, η Επιτροπή απέρριψε τις αιτιάσεις των προσφευγουσών ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα δεν προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, διαπιστώνοντας ότι «αντιθέτως προς τα όσα αυτές ισχυρίζονταν, τα εναρμονισμένα πρότυπα προστατεύονταν με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, παρότι περιείχαν όντως δεδομένα τα οποία είτε μπορούσαν να θεωρηθούν ως πραγματικά στοιχεία είτε αφορούσαν διαδικασίες». Επιπλέον, σε απάντηση των αιτιάσεων των προσφευγουσών περί παράλειψής της να διαβουλευθεί με την εκδότρια των εναρμονισμένων προτύπων, η Επιτροπή παρέπεμψε στο «κοινό έγγραφο θέσης της CEN και της CENELEC, της 17ης Μαΐου 2017, σχετικά με τις συνέπειες της αποφάσεως της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821)», στο οποίο οι δύο φορείς επισήμαιναν «ρητώς, λαμβάνοντας υπόψη τη δικαστική αυτή απόφαση και την ιδιότητά τους ως δικαιούχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί των εναρμονισμένων προτύπων, ότι η αμφισβήτηση των δικαιωμάτων τους πνευματικής ιδιοκτησίας ή της πολιτικής τους αναφορικά με τη γνωστοποίηση των εναρμονισμένων προτύπων ήταν παντελώς αβάσιμη». Ως εκ τούτου, «έκρινε, γι' αυτόν τον λόγο, ότι δεν ήταν απαραίτητη η διαβούλευση την οποία προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 4, του

κανονισμού 1049/2001, δεδομένου ότι η θέση της εκδότριας των εγγράφων, που ήταν η δικαιούχος των επίμαχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, είχε ήδη δημοσιοποιηθεί μέσω του προαναφερθέντος εγγράφου».

47 Επομένως, η Επιτροπή στήριξε το συμπέρασμά της ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα προστατεύονταν με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας σε αντικειμενικά και συγκλίνοντα στοιχεία, ικανά να τεκμηριώσουν την ύπαρξη του προβαλλόμενου από τη CEN δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί των προτύπων αυτών.

48 Δεύτερον, στην επιβεβαιωτική απόφαση, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι «μολονότι ο τρόπος με τον οποίο είναι διατυπωμένα τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα αντανακλά το ειδικότερο σκεπτικό των ρυθμίσεων στην εφαρμογή των οποίων συμβάλλουν τα πρότυπα αυτά, εντούτοις η δημιουργικότητα που επιδεικνύουν οι συντάκτες τους κατά τη διατύπωσή τους είναι επαρκής ώστε να δικαιολογεί την προστασία τους με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας», και ότι «σε κείμενα τέτοιου μεγέθους οι συντάκτες καλούνται να κάνουν ορισμένες επιλογές (μεταξύ άλλων και όσον αφορά τη διάρθρωση του εγγράφου), όπερ δικαιολογεί την προστασία με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας», οπότε «από τα παραπάνω συνάγεται ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα πρέπει να θεωρούνται στο σύνολό τους ως πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα που τυγχάνει προστασίας δυνάμει των κανόνων του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας». Προβαίνοντας σε μια τέτοια ανάλυση, η Επιτροπή εξέτασε κατά πόσον τα εναρμονισμένα αυτά πρότυπα μπορούν να προστατεύονται από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας με γνώμονα το ελάχιστο όριο πρωτοτυπίας το οποίο πρέπει να πληροί ένα προϊόν για να συνιστά «έργο» κατά την έννοια της νομολογίας. Πράγματι, η προϋπόθεση της πρωτοτυπίας που απαιτείται προκειμένου να είναι ένα προϊόν επιλέξιμο για την εν λόγω προστασία εξακολουθεί μεν να διέπεται από τις νομοθεσίες των κρατών μελών, πλην όμως από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου για την ερμηνεία της αυτοτελούς έννοιας του «έργου» προκύπτει ότι, προκειμένου να μπορεί ένα αντικείμενο να θεωρηθεί ως πρωτότυπο, είναι απαραίτητο, και συγχρόνως αρκεί, να αντανακλά την προσωπικότητα του δημιουργού του, εκφράζοντας τις ελεύθερες και δημιουργικές επιλογές του (βλ. απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Υπό το πρίσμα της νομολογίας αυτής, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε σφάλμα κρίνοντας ότι το απαιτούμενο ελάχιστο όριο πρωτοτυπίας πληρούνταν εν προκειμένω ως προς τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα.

49 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή κανένα νομικό σφάλμα όσον αφορά τα όρια του ελέγχου στον οποίο όφειλε να προβεί κατά την εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι επηρεάστηκαν τα εμπορικά συμφέροντα που απέρρεαν από την προστασία των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.

50 Κατά δεύτερον, οι προσφεύγουσες επικαλούνται, προς στήριξη της επιχειρηματολογίας τους περί νομικού σφάλματος όσον αφορά την εκτίμηση ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα μπορούν, καίτοι αποτελούν μέρος του δικαίου της Ένωσης, να προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, το γεγονός ότι πρόκειται για «νομοθετικά κείμενα» και την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821).

51 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1025/2012, το εναρμονισμένο πρότυπο είναι μια μη δεσμευτική, ως προς την τήρησή της, τεχνική προδιαγραφή η οποία, ως ευρωπαϊκό πρότυπο, έχει εκδοθεί κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής για την εφαρμογή της νομοθεσίας εναρμόνισης της Ένωσης.

52 Στην απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821), το Δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι ένα εναρμονισμένο πρότυπο όπως το επίδικο στην υπόθεση εκείνη, το οποίο είχε εκδοθεί βάσει [του παράγωγου δικαίου] και του οποίου στοιχεία αναφοράς δημοσιεύτηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* αποτελεί μέρος του δικαίου της Ένωσης (σκέψη 40).

53 Διαπιστώνεται όμως ότι, όπως ορθώς ισχυρίστηκε η Επιτροπή, επ' ουδενί προκύπτει από την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821), ότι το Δικαστήριο κήρυξε άκυρο το καθεστώς δημοσίευσης των εναρμονισμένων προτύπων το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 6, του κανονισμού 1025/2012, όπου ορίζεται ότι δημοσιεύονται μόνον τα στοιχεία αναφοράς των προτύπων αυτών. Αντιθέτως, το Δικαστήριο επικύρωσε την επιλογή του νομοθέτη της Ένωσης να εξαρτήσει τα έννομα αποτελέσματα που προσδίδονται στα εναρμονισμένα πρότυπα μόνον από την προηγούμενη δημοσίευση των στοιχείων αναφοράς τους στη σειρά C της Επίσημης Εφημερίδας (απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, σκέψεις 37, 40 και 43).

54 Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι εσφαλμένος ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι, στον βαθμό που το Δικαστήριο διαπίστωσε με την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821), ότι τα εναρμονισμένα πρότυπα αποτελούν μέρος του «δικαίου της Ένωσης», η πρόσβαση σε αυτά θα έπρεπε να είναι ελεύθερη και δωρεάν, με συνέπεια να μην τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωσή τους καμία από τις εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης.

55 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων συνάγεται ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως είναι απορριπτέο.

***β) Επί του δεύτερου σκέλους, το οποίο αφορά νομικά σφάλματα στο πλαίσιο της εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001***

56 Κατά τις προσφεύγουσες, ακόμη και αν η προστασία των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων ήταν θεωρητικώς δυνατή, δεν έπρεπε πάντως να εφαρμοστεί εν προκειμένω, διότι αυτά δεν συνιστούν «προσωπικό πνευματικό δημιούργημα» κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου, όπερ συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για την παροχή τέτοιας προστασίας.

57 Ως προς το ζήτημα αυτό, εφόσον, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 40 ανωτέρω, οι προϋποθέσεις της απόκτησης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και η έκταση της προστασίας του, και πιο συγκεκριμένα οι εξαιρέσεις από την εν λόγω προστασία, εξακολουθούν να διέπονται από τις νομοθεσίες των κρατών μελών, τα οποία είναι ελεύθερα να ορίζουν τι είδους προστασία πρέπει να παρέχεται σε επίσημα κείμενα νομοθετικής, διοικητικής ή δικαστικής φύσης, και εφόσον, όπως προκύπτει από τη νομολογία, οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις μπορούν να αμφισβητηθούν αποκλειστικώς και μόνον ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών (πρβλ., κατ' αναλογίαν, γνωμοδότηση 1/09, της 8ης Μαρτίου 2011, EU:C:2011:123, σκέψη 80, και διάταξη της 5ης Σεπτεμβρίου 2007, Document Security Systems κατά ΕΚΤ, T-295/05, EU:T:2007:243, σκέψη 56), η Επιτροπή δεν είχε την εξουσία, αντιθέτως προς τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, να εξετάσει τις προϋποθέσεις της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας προκειμένου να ελέγξει αν τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα προστατεύονταν όντως με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι μια τέτοια εξέταση θα υπερέβαινε τα όρια του ελέγχου τον οποίο επιτρεπόταν να διενεργήσει στο πλαίσιο διαδικασίας με αντικείμενο την πρόσβαση σε έγγραφα.

58 Εξάλλου, δεν τεκμηριώνεται με κανέναν τρόπο το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι, στο πλαίσιο της κατάρτισης των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων, η CEN δεν πραγματοποιεί ελεύθερες και δημιουργικές επιλογές.

59 Ειδικότερα, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, αφενός, ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα «συνίστανται απλώς σε καταλόγους τεχνικών χαρακτηριστικών και/ή διαδικασιών δοκιμής και ότι, κατά συνέπεια, το πρόσωπο το οποίο είναι αρμόδιο για την κατάρτισή τους δεν διαθέτει πραγματικό περιθώριο δημιουργικής επιλογής που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως έκφραση της προσωπικότητάς του ή ως προσωπικό πνευματικό δημιούργημα» και, αφετέρου, ότι «ούτε σε επίπεδο σχεδιασμού των εναρμονισμένων προτύπων είναι δυνατή η πραγματοποίηση ελεύθερων ή δημιουργικών επιλογών σε σχέση, παραδείγματος χάριν, με τη σελιδοποίηση, τη διάρθρωση, τη γλώσσα ή οποιοδήποτε άλλο βασικό χαρακτηριστικό τους, διότι οι πτυχές αυτές ρυθμίζονται από ειδικούς κανόνες που περιορίζουν σημαντικά κάθε τυχόν περιθώριο δημιουργικότητας των οργανισμών τυποποίησης». Πρόκειται όμως για απλές δηλώσεις, αφού οι προσφεύγουσες δεν τεκμηριώνουν τους ισχυρισμούς τους με κάποια ανάλυση, ούτε αντικρούουν τα εκτιθέμενα στην επιβεβαιωτική απόφαση (βλ. σκέψη 48 ανωτέρω) επιχειρήματα της Επιτροπής περί ενός βαθμού πρωτοτυπίας που χαρακτηρίζει τα εναρμονισμένα αυτά πρότυπα λόγω του μεγέθους τους ως κειμένων, το οποίο προϋποθέτει κατ' ανάγκην την πραγματοποίηση επιλογών εκ μέρους των συντακτών τους, μεταξύ άλλων ως προς τη διάρθρωσή τους. Επιπλέον, δεν εξηγούν για ποιον λόγο οι περιορισμοί τους οποίους η ισχύουσα νομοθεσία για την τυποποίηση επιβάλλει στη δημιουργική ελευθερία είναι τέτοιοι ώστε τα ίδια εναρμονισμένα πρότυπα είναι αδύνατον να πληρούν το ελάχιστο όριο δημιουργικότητας που απαιτείται σε επίπεδο Ένωσης.

60 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως είναι απορριπτέο.

***γ) Επί του τρίτου σκέλος, το οποίο αφορά σφάλμα εκτιμήσεως ως προς τον επηρεασμό των εμπορικών συμφερόντων***

61 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή δεν επέδειξε με ποιον τρόπο η γνωστοποίηση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων θα έθιγε τα εμπορικά συμφέροντα της CEN και των εθνικών μελών της. Υποστηρίζουν ότι, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η προστασία των εναρμονισμένων αυτών προτύπων με δικαίωμα πνευματικής προστασίας ήταν θεωρητικώς δυνατή και ότι τα εν λόγω εναρμονισμένα πρότυπα μπορούσαν να θεωρηθούν ως προσωπικό πνευματικό δημιούργημα, η επιβεβαιωτική απόφαση πρέπει ούτως ή άλλως να ακυρωθεί, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την προβαλλόμενη προσβολή των εμπορικών συμφερόντων της CEN ως δημιουργού των εναρμονισμένων προτύπων.

62 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αντικρούει τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

63 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, για να δικαιολογηθεί η άρνηση πρόσβασης σε έγγραφο, δεν αρκεί κατ' αρχήν το έγγραφο να αφορά δραστηριότητα ή συμφέρον από τα μνημονευόμενα στο άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001, καθώς το οικείο θεσμικό όργανο πρέπει επίσης να αποδείξει, αφενός, με ποιον τρόπο η πρόσβαση στο έγγραφο θα μπορούσε να θίξει συγκεκριμένα και πραγματικά το συμφέρον το οποίο προστατεύεται με κάποια από τις εξαιρέσεις του ως άνω άρθρου και, αφετέρου, ότι ο κίνδυνος προσβολής του συμφέροντος αυτού μπορούσε ευλόγως να προβλεφθεί και δεν ήταν αμιγώς υποθετικός. Τούτο ισχύει και στην περίπτωση τρίτου ο οποίος μετέχει στη διαδικασία διαβούλευσης που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 1049/2001, αφού σκοπός του συγκεκριμένου άρθρου είναι να μπορέσει το θεσμικό

όργανο να εκτιμήσει αν έχει εφαρμογή μία από τις εξαιρέσεις των παραγράφων 1 και 2 του ίδιου άρθρου (απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2018, Pari Pharma κατά EMA, T-235/15, EU:T:2018:65, σκέψη 69).

64 Εν προκειμένω, από την επιβεβαιωτική απόφαση προκύπτει με σαφήνεια ότι η Επιτροπή στήριξε την άρνηση γνωστοποίησης των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων σε δύο συνδεόμενες μεν μεταξύ τους πλην διαφορετικές μορφές προσβολής τις οποίες θα υφίσταντο τα εμπορικά συμφέροντα της CEN και των εθνικών μελών της, ήτοι, πρώτον, στην προσβολή της προστασίας που παρέχει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί των εναρμονισμένων προτύπων και, δεύτερον, στον κίνδυνο πολύ σημαντικής μείωσης των εσόδων της CEN και των εθνικών μελών της από τα τέλη τα οποία χρεώνουν σε αντάλλαγμα για την πρόσβαση στα εναρμονισμένα πρότυπα, σε περίπτωση που η πρόσβαση σε αυτά μπορούσε να εξασφαλιστεί δωρεάν κατόπιν υποβολής αιτήσεως στην Επιτροπή.

65 Ως προς το ζήτημα αυτό, υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, η πώληση προτύπων είναι βασική συνιστώσα του οικονομικού μοντέλου που ακολουθούν όλοι οι οργανισμοί τυποποίησης. Η ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση του κοινού στα πρότυπα θα υπέσκαπτε το οικονομικό αυτό μοντέλο και θα ανάγκαζε τους οργανισμούς τυποποίησης να αναδιαμορφώσουν εκ βάθρων τον τρόπο οργάνωσής τους, θέτοντας σε σοβαρό κίνδυνο την παραγωγή νέων προτύπων και την ύπαρξη μιας ενιαίας μεθόδου ως μέσου πιστοποίησης της συμβατότητας των προϊόντων με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της Ένωσης.

66 Συνεπώς, εφόσον, όπως προεκτέθηκε στο πλαίσιο του πρώτου και του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως (βλ. σκέψη 47 ανωτέρω), ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα προστατεύονταν με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, λόγω του οποίου ήταν προσβάσιμα στους ενδιαφερομένους αποκλειστικώς και μόνον κατόπιν καταβολής τέλους (βλ. σκέψη 19 ανωτέρω), η δωρεάν γνωστοποίησή τους βάσει του κανονισμού 1049/2001 μπορούσε να θίξει συγκεκριμένα και πραγματικά τα εμπορικά συμφέροντα της CEN και των εθνικών μελών της, κατά την έννοια της προαναφερθείσας στη σκέψη 63 νομολογίας.

67 Εν πάση περιπτώσει, όπως ορθώς ισχυρίζεται η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, στο πλαίσιο του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, η ελεύθερη πρόσβαση του κοινού στα πρότυπα θα έθιγε αδιαμφισβήτητα την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας της CEN, καθώς υπό κανονικές συνθήκες η πρόσβαση στα πρότυπα υπόκειται στους όρους που επιβάλλονται στους αγοραστές μέσω των σχετικών αδειών. Η πλήρης απουσία κάθε είδους ελέγχου της γνωστοποίησης των προτύπων θα επηρέαζε προδήλως τα εμπορικά συμφέροντα της CEN.

68 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι, στο πλαίσιο της κατάρτισης των εναρμονισμένων προτύπων, η CEN ενεργεί ως φορέας δημόσιας εξουσίας εκπληρώνοντας δημόσια αποστολή, ανεξάρτητη από οποιοδήποτε εμπορικό συμφέρον.

69 Όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του κανονισμού 1025/2012, τα εναρμονισμένα πρότυπα καταρτίζονται ή, ενδεχομένως, αναθεωρούνται από έναν εκ των τριών ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής, η οποία διευθύνει και ελέγχει την όλη διαδικασία. Στο πλαίσιο αυτό, ο εν λόγω κανονισμός αναγνωρίζει τρεις ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, ήτοι τη CEN, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (Cenelec) και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI). Πρόκειται για ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι οποίες έχουν συσταθεί οι μεν CEN και Cenelec βάσει του βελγικού ιδιωτικού δικαίου, το δε ETSI βάσει του γαλλικού ιδιωτικού δικαίου.

70 Επομένως, αντιθέτως προς τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, επ' ουδενί προκύπτει από τις διατάξεις που διέπουν το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης ότι, στο πλαίσιο της κατάρτισης των εναρμονισμένων προτύπων, η CEN ενεργεί ως φορέας δημόσιας εξουσίας εκπληρώνοντας δημόσια αποστολή, ανεξάρτητη από οποιοδήποτε εμπορικό συμφέρον.

71 Το γεγονός ότι οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης, μεταξύ των οποίων και η CEN, συμβάλλουν στην εκπλήρωση αποστολής δημοσίου συμφέροντος παρέχοντας υπηρεσίες πιστοποίησης όσον αφορά τη συμβατότητα με την ισχύουσα νομοθεσία δεν επηρεάζει το καθεστώς τους ως ιδιωτικών φορέων που ασκούν οικονομική δραστηριότητα (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2018, Falcon Technologies International κατά Επιτροπής, T-875/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:877, σκέψη 47).

72 Επιβάλλεται δε η διαπίστωση ότι, όπως ορθώς επισημαίνει και η Επιτροπή, αν μια δημόσια επιχείρηση μπορεί να έχει εμπορικά συμφέροντα, πρέπει κατά μείζονα λόγο να ισχύει το ίδιο για ιδιωτικό φορέα, έστω και αν αυτός συμβάλλει στην εκπλήρωση αποστολής δημοσίου συμφέροντος (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2018, Falcon Technologies International κατά Επιτροπής, T-875/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:877, σκέψη 49).

73 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, όπως απαιτείται από το άρθρο 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, η Επιτροπή απέδειξε ότι η γνωστοποίηση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων μπορούσε να θίξει συγκεκριμένα και πραγματικά τα εμπορικά συμφέροντα της CEN ή των εθνικών μελών της και ότι ο κίνδυνος προσβολής των συμφερόντων αυτών ήταν ευλόγως προβλέψιμος και όχι αμιγώς υποθετικός, κατά την έννοια της προαναφερθείσας στη σκέψη 63 νομολογίας.

74 Ως εκ τούτου, το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως είναι απορριπτέο, όπως και ο λόγος αυτός στο σύνολό του.

### *2. Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά νομικά σφάλματα ως προς την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, του κανονισμού 1049/2001, και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης*

75 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή, αφενός, υπέπεσε σε νομικά σφάλματα κρίνοντας ότι κανένα υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, του κανονισμού 1049/2001, δεν δικαιολογούσε τη γνωστοποίηση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων και, αφετέρου, δεν αιτιολόγησε επαρκώς την άρνησή της να αναγνωρίσει την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.

76 Αυτός ο λόγος ακυρώσεως χωρίζεται σε τρία σκέλη. Το πρώτο αφορά νομικό σφάλμα ως προς την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος το οποίο επιβάλλει την ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στη νομοθεσία. Το δεύτερο αφορά νομικό σφάλμα ως προς την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος λόγω της υποχρέωσης διαφάνειας σε περιβαλλοντικά θέματα. Το τρίτο αφορά ανεπαρκή αιτιολογία της άρνησης της Επιτροπής να αναγνωρίσει την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.

77 Κατ' αρχάς θα πρέπει να εξεταστεί το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως.

***α) Επί του τρίτου σκέλος, το οποίο αφορά ανεπαρκή αιτιολογία της άρνησης της Επιτροπής να αναγνωρίσει την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος***

78 Αφενός, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, στην επιβεβαιωτική απόφαση, η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε επαρκώς την εκ μέρους της απόρριψη των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν με την επιβεβαιωτική αίτηση αναφορικά με την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος το οποίο δικαιολογεί την παροχή πρόσβασης στα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα.

79 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ειδικότερα ότι η Επιτροπή δεν έλαβε θέση επί των σημαντικότερων επιχειρημάτων που αυτές ανέπτυξαν στην επιβεβαιωτική τους αίτηση, σχετικά με τις συνέπειες του χαρακτηρισμού των εναρμονισμένων προτύπων ως «μέρους του δικαίου της Ένωσης» με την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821). Θεωρούν πιο συγκεκριμένα ότι η Επιτροπή δεν εξηγεί, μεταξύ άλλων, για ποιον λόγο το επιχείρημά τους ότι η πρόσβαση στο ισχύον δίκαιο είναι απαραίτητη σε ένα κράτους δικαίου δεν στοιχειοθετεί υπέρτερο δημόσιο συμφέρον.

80 Αφετέρου, κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε τη συλλογιστική της στο πλαίσιο της στάθμισης των συμφερόντων που συγκρούονται μεταξύ τους στην προκειμένη περίπτωση, κατά την έννοια της αποφάσεως της 1ης Ιουλίου 2008, Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου (C-39/05 P και C-52/05 P, EU:C:2008:374), πράγμα το οποίο οδηγεί τις προσφεύγουσες στο συμπέρασμα ότι δεν έγινε καν τέτοια στάθμιση.

81 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες και αντιτείνει ότι αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμον την άρνησή της να αναγνωρίσει την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.

82 Υπενθυμίζεται εισαγωγικώς ότι η υποχρέωση αιτιολόγησης αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και στο άρθρο 41, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [στο εξής: Χάρτης] και επιβάλλει να είναι αιτιολογημένη κάθε νομική πράξη που εκδίδεται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης (βλ. απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 2020, Compañía de Tranvías de la Coruña κατά Επιτροπής, T-485/18, EU:T:2020:35, σκέψη 19 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Αυτή η υποχρέωση την οποία υπέχουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης να αιτιολογούν τις αποφάσεις τους δεν υπαγορεύεται μόνον από τυπικούς λόγους, αλλά έχει ως σκοπό να παράσχει τη δυνατότητα στον μεν δικαστή της Ένωσης να ασκεί τον έλεγχο της νομιμότητας, στους δε ενδιαφερομένους να γνωρίζουν για ποιους λόγους ελήφθη το μέτρο, προκειμένου να είναι σε θέση να υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους και να εξακριβώνουν αν η πράξη είναι ή όχι βάσιμη. Συνεπώς, οι ενδιαφερόμενοι δεν μπορούν να επωφεληθούν πράγματι από την ένδικη προσφυγή τους παρά μόνον αν γνωρίζουν επακριβώς το περιεχόμενο και την αιτιολογία της επίμαχης πράξεως (βλ. απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2019, Mélin κατά Κοινοβουλίου, T-726/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:816, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

83 Στο δε πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού 1049/2001, έχει κριθεί ότι η υποχρέωση του θεσμικού οργάνου να αιτιολογήσει την απόφασή του με την οποία δεν επιτρέπει την πρόσβαση σε έγγραφο έχει ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο επαρκείς ενδείξεις ώστε να γνωρίζει αν η απόφαση είναι βάσιμη ή αν πάσχει, ενδεχομένως, ελάττωμα ικανό να αποτελέσει λόγο αμφισβήτησης του κύρους της και, αφετέρου, να δώσει στον δικαστή της Ένωσης τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας της αποφάσεως. Η έκταση της

υποχρέωσης αυτής εξαρτάται από τη φύση της επίμαχης πράξεως και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε (βλ. απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 2020, Compañía de Tranvías de la Coruña κατά Επιτροπής, T-485/18, EU:T:2020:35, σκέψη 20 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

84 Κατά τη νομολογία, η υποχρέωση αιτιολόγησης δεν συνεπάγεται όμως ότι το οικείο θεσμικό όργανο οφείλει να απαντήσει σε καθένα από τα επιχειρήματα τα οποία έχουν προβληθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που προηγείται της έκδοσης της προσβαλλομένης τελικής αποφάσεως (βλ. απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 2018, Ψαρά κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, T-639/15 έως T-666/15 και T-94/16, EU:T:2018:602, σκέψη 134 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

85 Εν προκειμένω διαπιστώνεται ότι στην επιβεβαιωτική απόφαση, και πιο συγκεκριμένα στο σημείο 4, το οποίο επιγράφεται «Απουσία υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση», η Επιτροπή εξέθεσε τις απαντήσεις της στα προβληθέντα με την επιβεβαιωτική αίτηση επιχειρήματα των προσφευγουσών περί ύπαρξης υπέρτερων δημοσίων συμφερόντων που απέρρεαν, αφενός, από την ερμηνεία την οποία είχε δώσει το Δικαστήριο με την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821), και, αφετέρου, από τις υποχρεώσεις διαφάνειας οι οποίες υφίστανται, κατά τις προσφεύγουσες, σε περιβαλλοντικά θέματα.

86 Ειδικότερα, πρώτον, η Επιτροπή επισήμανε ότι, όπως είχε εξηγήσει με το σημείο 2.1 της επιβεβαιωτικής αποφάσεως το οποίο ήταν αφιερωμένο στην εξέταση της προϋπόθεσης της προστασίας των εμπορικών συμφερόντων φυσικού ή νομικού προσώπου, τα αποτελέσματα της αποφάσεως της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821), έπρεπε να εκτιμηθούν σε συνάρτηση με το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε η απόφαση εκείνη. Έτσι, κατά την Επιτροπή, η εν λόγω απόφαση του Δικαστηρίου «δεν δημιουργούσε υποχρέωση προδραστικής δημοσίευσης των εναρμονισμένων προτύπων στην Επίσημη Εφημερίδα, ούτε ίδρυε αυτομάτως υπέρτερο δημόσιο συμφέρον για τη γνωστοποίησή τους».

87 Δεύτερον, η Επιτροπή αντέκρουσε τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών ότι, σε περιβαλλοντικά θέματα, υφίστανται υποχρεώσεις διαφάνειας λόγω των οποίων θεωρείται ότι υπάρχει δημόσιο συμφέρον που υπερισχύει της προστασίας των εμπορικών συμφερόντων ενός συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, διαπιστώνοντας κατ' ουσίαν ότι εν προκειμένω δεν ισχύουν τέτοιες υποχρεώσεις.

88 Τρίτον, η Επιτροπή προσέθεσε επίσης ότι δεν είχε μπορέσει η ίδια να εντοπίσει οποιοδήποτε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση.

89 Επομένως, από την επιβεβαιωτική απόφαση καθίσταται σαφές, έστω και με συνοπτική ομολογουμένως διατύπωση, ότι οι προσφεύγουσες δεν είχαν προβάλει κανένα επιχείρημα ικανό να τεκμηριώσει την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων. Η Επιτροπή προσέθεσε επίσης ότι δεν είχε μπορέσει η ίδια να εντοπίσει οποιοδήποτε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση.

90 Εξάλλου, στον βαθμό που με ορισμένα από τα επιχειρήματά τους οι προσφεύγουσες αμφισβητούν, στην πραγματικότητα, το βάσιμο της αιτιολογίας την οποία περιείχε η επιβεβαιωτική απόφαση αναφορικά με την ανυπαρξία υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων, τα επιχειρήματα αυτά είναι αλυσιτελή στο πλαίσιο του υπό εξέταση σκέλους.

91 Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, μολονότι η Επιτροπή οφείλει να εκθέτει τους λόγους που δικαιολογούν την εφαρμογή, στην προκειμένη περίπτωση, μίας εκ των προβλεπόμενων από τον κανονισμό 1049/2001 εξαιρέσεων από το δικαίωμα πρόσβασης, εντούτοις δεν υποχρεούται να παρέχει άλλες πληροφορίες πέραν από εκείνες οι οποίες είναι αναγκαίες για να μπορούν ο μεν αιτών την πρόσβαση να κατανοήσει για ποιους λόγους εκδόθηκε η απόφασή της, το δε Γενικό Δικαστήριο να ελέγξει τη νομιμότητα της αποφάσεως αυτής (πρβλ. απόφαση της 26ης Μαρτίου 2020, Bonnafous κατά Επιτροπής, T-646/18, EU:T:2020:120, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

92 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως είναι απορριπτέο.

***β) Επί του πρώτου σκέλους, το οποίο αφορά νομικό σφάλμα ως προς την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος που επιβάλλει την ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στη νομοθεσία***

93 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, ακόμη κι αν υποτεθεί ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα θα μπορούσαν να καλύπτονται από την εξαίρεση η οποία αφορά τον επηρεασμό των εμπορικών συμφερόντων, υπήρχε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον υπέρ της γνωστοποίησής τους κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, του κανονισμού 1049/2001, το οποίο συνίστατο στη διασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης των πολιτών στη νομοθεσία. Πιο συγκεκριμένα, κατά την άποψή τους, επειδή τα εναρμονισμένα πρότυπα ανήκουν στο δίκαιο της Ένωσης, «ενεργοποιείται, στην περίπτωσή τους, η συνταγματική επιταγή της ελεύθερης πρόσβασης».

94 Κατά τις προσφεύγουσες, εφόσον τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα αποτελούν μέρος του δικαίου της Ένωσης, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821), υφίσταται «αυτομάτως υπέρτερο δημόσιο συμφέρον» το οποίο δικαιολογεί τη γνωστοποίησή τους. Επικαλούνται, μεταξύ άλλων, την αρχή της ασφάλειας δικαίου, υποστηρίζοντας ότι αυτή κατοχυρώνεται πραγματικά μόνο με την έγκυρη δημοσίευση των κανόνων δικαίου στην επίσημη γλώσσα του αποδέκτη τους. Παραπέμπουν επίσης στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με τη δυνατότητα ευχερέστερης πρόσβασης των πολιτών στο δίκαιο. Υπογραμμίζουν επιπλέον ότι η δυνατότητα ευχερέστερης πρόσβασης στα πρότυπα συνδέεται με την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Τέλος, θεωρούν ότι η αρχή της χρηστής διοίκησης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 41 του Χάρτη, καθώς και οι αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, όπως κατοχυρώνονται στα άρθρα 34 και 56 ΣΛΕΕ επιτάσσουν την ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στα πρότυπα.

95 Εν πάση περιπτώσει, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αντιβαίνει στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, του κανονισμού 1049/2001, καθώς η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει την ύπαρξη δημοσίου συμφέροντος προς γνωστοποίηση και, γενικότερα, να προβεί σε στάθμιση των συμφερόντων που εξυπηρετούνται από τη γνωστοποίηση με τα συμφέροντα που αντιτίθενται σε αυτήν. Στο πλαίσιο αυτό, βάλλουν κατά της διαπίστωσης της Επιτροπής ότι είχαν προβάλει γενικόλογα μόνον επιχειρήματα τα οποία δεν μπορούσαν να τεκμηριώσουν τον ισχυρισμό τους ότι η αρχή της διαφάνειας είχε εν προκειμένω ιδιαιτέρως επιτακτικό χαρακτήρα. Ειδικότερα, η επίκληση της ιδιαίτερης φύσης των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων αρκούσε, κατά την άποψή τους, για να δικαιολογήσει στην προκειμένη περίπτωση την ύπαρξη ιδιαίτερου δημοσίου συμφέροντος υπέρ της γνωστοποίησης, κατά την έννοια της προαναφερθείσας διατάξεως.

96 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αντικρούει την επιχειρηματολογία των προσφευγουσών.

97 Επισημαίνεται εισαγωγικώς ότι, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία, όπως εν προκειμένω, η Επιτροπή στηρίζεται σε γενικό τεκμήριο για να μην επιτρέψει την πρόσβαση σε ζητηθέντα έγγραφα δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, δεν αποκλείεται η δυνατότητα να αποδειχθεί ότι υφίσταται υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που δικαιολογεί τη γνωστοποίηση εγγράφων δυνάμει της τελευταίας περιόδου της διατάξεως αυτής (πρβλ. απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 2014, Spirlea κατά Επιτροπής, T-306/12, EU:T:2014:816, σκέψη 90 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

98 Απόκειται όμως σε όποιον προβάλλει την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος να αναφέρει συγκεκριμένα ποιες περιστάσεις δικαιολογούν τη γνωστοποίηση των σχετικών εγγράφων, η δε διατύπωση απλώς και μόνο γενικών θεωρήσεων δεν αρκεί για να αποδειχθεί ότι υφίσταται δημόσιο συμφέρον το οποίο υπερισχύει των λόγων που δικαιολογούν την άρνηση γνωστοποίησης των επίδικων εγγράφων (βλ. απόφαση της 11ης Μαΐου 2017, Σουηδία κατά Επιτροπής, C-562/14 P, EU:C:2017:356, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

99 Στην προκειμένη περίπτωση, οι προσφεύγουσες επιχειρούν, στην πραγματικότητα, να εξαιρέσουν εντελώς την κατηγορία των εναρμονισμένων προτύπων από το πεδίο εφαρμογής του συστήματος των ουσιαστικής φύσης εξαιρέσεων το οποίο θεσπίζει ο κανονισμός 1049/2001, προβάλλοντας γενικώς και αορίστως ως λόγο ότι αυτά αποτελούν μέρος του «δικαίου της Ένωσης», το οποίο θα έπρεπε να είναι ελεύθερα και δωρεάν προσβάσιμο από το κοινό.

100 Κατ’ αρχάς, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε με τη σκέψη 98 ανωτέρω, η διατύπωση τέτοιων γενικών θεωρήσεων δεν αρκεί για να αποδειχθεί ότι το δημόσιο συμφέρον για ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση του κοινού στο δίκαιο της Ένωσης, περιλαμβανομένων των εναρμονισμένων προτύπων, ακόμη και αν υφίσταται πράγματι, υπερισχύει των λόγων που δικαιολογούν την άρνηση γνωστοποίησης των εν λόγω προτύπων.

101 Πρώτον, πέραν γενικόλογων ισχυρισμών περί της ανάγκης να καταστεί «η νομοθεσία της Ένωσης» προσβάσιμη, οι προσφεύγουσες δεν τεκμηριώνουν για ποιους συγκεκριμένους λόγους δικαιολογείται, εν προκειμένω, η γνωστοποίηση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων. Ειδικότερα, δεν εξηγούν σε ποιον βαθμό η γνωστοποίηση των εναρμονισμένων αυτών προτύπων θα πρέπει να υπερισχύει της προστασίας των εμπορικών συμφερόντων της CEN ή των εθνικών μελών της. Υπογραμμίζεται ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία που μνημονεύθηκε στη σκέψη 98 ανωτέρω, ενώ κατά την εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 το θεσμικό όργανο που επικαλείται την εξαίρεση φέρει το βάρος αποδείξεως, αντιθέτως, όσον αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, του κανονισμού αυτού, όποιος υποστηρίζει ότι υφίσταται υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, κατά την έννοια της τελευταίας περιόδου της ως άνω διατάξεως, οφείλει να το αποδείξει.

102 Δεύτερον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι γενικοί ισχυρισμοί περί ύπαρξης γενικού συμφέροντος για κατοχύρωση της ελεύθερης και δωρεάν πρόσβασης στα εναρμονισμένα πρότυπα πρέπει να γίνουν δεκτοί, η γνωστοποίηση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων δεν θα μπορούσε, στην προκειμένη περίπτωση, να εξυπηρετήσει το συμφέρον αυτό. Πράγματι, ανεξαρτήτως της φύσης του δικαιώματος που αποκτούν οι δημιουργοί των εναρμονισμένων προτύπων με τη σύλληψή τους, η πρόσβαση στα πρότυπα αυτά εξακολουθεί να υπόκειται σε περιορισμούς, όπως η καταβολή τελών που καθορίζονται από τους εθνικούς οργανισμούς τυποποίησης βάσει του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης ή η δυνατότητα δωρεάν αναζήτησης και ανάγνωσής τους

σε ορισμένες βιβλιοθήκες. Είναι επομένως ορθή η εκτίμηση της Επιτροπής ότι το δημόσιο συμφέρον προς διασφάλιση της λειτουργικότητας του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης, του οποίου σκοπός είναι να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων κατοχυρώνοντας παράλληλα ένα ελάχιστο επίπεδο ασφάλειας που να είναι αντίστοιχο για όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, υπερισχύει της κατοχύρωσης της ελεύθερης και δωρεάν πρόσβασης στα εναρμονισμένα πρότυπα.

103 Εν συνεχεία, η οδός την οποία επέλεξαν οι προσφεύγουσες, ζητώντας τη νομολογιακή καθιέρωση της ελεύθερης και δωρεάν πρόσβασης στα εναρμονισμένα πρότυπα μέσω του μηχανισμού που θεσπίζει ο κανονισμός 1049/2001 χωρίς ωστόσο να προσβάλουν τη νομιμότητα του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως κατάλληλη. Ειδικότερα, ο κανονισμός 1025/2012, αφενός, προβλέπει ρητώς, όπως υπομνήσθηκε με τη σκέψη 53 ανωτέρω, ένα καθεστώς δημοσίευσης περιοριζόμενης αποκλειστικώς στα στοιχεία αναφοράς των εναρμονισμένων προτύπων και, αφετέρου, επιτρέπει, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 19 ανωτέρω, την επί πληρωμή πρόσβαση στα εν λόγω πρότυπα για όσους επιθυμούν να επωφεληθούν από το τεκμήριο συμβατότητας το οποίο ισχύει υπέρ των προτύπων αυτών.

104 Επισημαίνεται συναφώς ότι, στην επιβεβαιωτική απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι κανένα υπέρτερο δημόσιο συμφέρον δεν δικαιολογούσε τη γνωστοποίηση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, του κανονισμού 1049/2001, Κατά την Επιτροπή, η απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821), την οποία επικαλούνται οι προσφεύγουσες προς στήριξη της θέσης τους περί ύπαρξης υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος προς διασφάλιση της ευχερέστερης πρόσβασης των πολιτών στο δίκαιο, δεν δημιουργεί υποχρέωση προδραστικής δημοσίευσης των εναρμονισμένων προτύπων στην Επίσημη Εφημερίδα ούτε θεμελιώνει αυτομάτως υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίησή τους.

105 Η ως άνω εκτίμηση της Επιτροπής δεν ενέχει κανένα σφάλμα.

106 Πράγματι, η θέση των προσφευγουσών στηρίζεται σε μια δική τους παραδοχή όσον αφορά τις συνέπειες που αντλούνται από το γεγονός ότι το Δικαστήριο χαρακτήρισε, στην απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821), τα εναρμονισμένα πρότυπα ως μέρος του «δικαίου της Ένωσης». Υποστηρίζουν δηλαδή κατ' ουσίαν ότι, επειδή τα εναρμονισμένα πρότυπα ανήκουν στο δίκαιο της Ένωσης, «ενεργοποιείται, στην περίπτωσή τους, η συνταγματική επιταγή της ελεύθερης πρόσβασης».

107 Όμως, πέραν του ότι οι προσφεύγουσες δεν προσδιορίζουν από πού ακριβώς πηγάζει η «συνταγματική αρχή» η οποία επιβάλλει, κατά την άποψή τους, την ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση στα εναρμονισμένα πρότυπα, δεν αιτιολογούν με κανέναν τρόπο γιατί αυτά θα έπρεπε να υπόκεινται στις επιταγές της δημοσιότητας και της προσβασιμότητας οι οποίες ισχύουν για «τη νομοθεσία», δεδομένου ότι τα εναρμονισμένα πρότυπα δεν είναι κανόνες δεσμευτικής ισχύος, παράγουν τα έννομα αποτελέσματα που τους προσδίδονται μόνον έναντι των ενδιαφερόμενων προσώπων και διατίθενται δωρεάν προς αναζήτηση και ανάγνωση σε ορισμένες βιβλιοθήκες στα κράτη μέλη.

108 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως είναι απορριπτέο.

***γ) Επί του δεύτερου σκέλους, το οποίο αφορά νομικό σφάλμα ως προς την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος λόγω της υποχρέωσης διαφάνειας σε περιβαλλοντικά θέματα***

109 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, πρώτον, ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα περιέχουν περιβαλλοντικές πληροφορίες, πράγμα που σημαίνει ότι υφίσταται υπέρτερο δημόσιο συμφέρον για τη γνωστοποίησή τους, βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της Συμβάσεως για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε θέματα περιβάλλοντος, η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 2005/370/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2005 (ΕΕ 2005, L 124, σ. 1, στο εξής: Σύμβαση του Aarhus), όπως τέθηκε σε εφαρμογή με το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1367/2006. Δεύτερον, ισχυρίζονται ότι τα εναρμονισμένα πρότυπα αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον και, για τον λόγο αυτόν, υπάρχει υπέρτερο δημόσιο συμφέρον προς γνωστοποίησή τους, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού.

110 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αντικρούει την επιχειρηματολογία των προσφευγουσών.

111 Ως προς το ζήτημα αυτό, διαπιστώνεται ότι, σύμφωνα με τα όσα ορίζει το άρθρο 1 του κανονισμού 1367/2006, σκοπός του κανονισμού αυτού, όπως άλλωστε και του κανονισμού 1049/2001, είναι να διασφαλιστεί η ευρύτερη δυνατή συστηματική διάθεση και διάδοση των περιβαλλοντικών πληροφοριών που βρίσκονται στην κατοχή των θεσμικών και των λοιπών οργάνων της Ένωσης.

112 Προκειμένου να εξεταστεί η επιχειρηματολογία των προσφευγουσών σχετικά με την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος λόγω της υποχρέωσης διαφάνειας σε περιβαλλοντικά θέματα, πρέπει να ελεγχθεί κατά πόσον, αν υποτεθεί ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα περιέχουν περιβαλλοντικές πληροφορίες, τούτο θα αρκούσε για να γίνει δεκτό ότι υφίσταται υπέρτερο δημόσιο συμφέρον για τη γνωστοποίησή τους. Εν συνεχεία, θα πρέπει ενδεχομένως να αξιολογηθεί αν τα εν λόγω εναρμονισμένα πρότυπα αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον, με συνέπεια να θεωρείται, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, ότι η γνωστοποίησή τους εξυπηρετεί υπέρτερο δημόσιο συμφέρον.

*1) Επί της ύπαρξης υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος σε περιπτώσεις αιτήσεων πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες*

113 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται κατ’ ουσίαν ότι, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της Συμβάσεως του Aarhus, όπως τέθηκαν σε εφαρμογή με το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1367/2006, η Επιτροπή όφειλε να μεριμνήσει για την ενεργή διάδοση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων.

114 Διαπιστώνεται επ’ αυτού ότι τόσο το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της Συμβάσεως του Aarhus όσο και το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 1367/2006 ρυθμίζουν την υποχρέωση ενεργούς διάδοσης των περιβαλλοντικών πληροφοριών, χωρίς να καθιερώνουν συναφώς «υπέρτερο δημόσιο συμφέρον».

115 Υπογραμμίζεται δε ότι, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1367/2006 είναι η μοναδική διάταξη του κανονισμού όπου γίνεται σαφής και ειδική αναφορά σε «υπερισχύον δημόσιο συμφέρον» και αφορά αποκλειστικώς και μόνον τις περιπτώσεις στις οποίες ζητούνται πληροφορίες που σχετίζονται με εκπομπές στο περιβάλλον.

116 Επιπλέον, στο άρθρο 6, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1367/2006 γίνεται απλώς λόγος για «δημόσιο συμφέρον» προς γνωστοποίηση και όχι για «υπερισχύουν» δημόσιο συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, in fine, του κανονισμού 1049/2001. Επομένως, από το άρθρο 6, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1367/2006 δεν προκύπτει ότι υφίσταται πάντοτε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον για τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών πληροφοριών (πρβλ, κατ' αναλογίαν, απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2015, ClientEarth και International Chemical Secretariat κατά ECHA, T-245/11, EU:T:2015:675, σκέψη 189).

117 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα περιέχουν αποδεδειγμένα περιβαλλοντικές πληροφορίες, τούτο δεν σημαίνει ότι υφίσταται υπέρτερο δημόσιο συμφέρον προς γνωστοποίησή τους.

118 Εν πάση περιπτώσει, όπως καθίσταται σαφές από το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της Συμβάσεως του Aarhus, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή με το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1367/2006, η υποχρέωση ενεργούς διάδοσης των περιβαλλοντικών πληροφοριών ισχύει αποκλειστικώς σε σχέση με τα κείμενα της νομοθεσίας της Ένωσης που αφορά το περιβάλλον ή συναφή θέματα, καθώς και με έγγραφα πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων για το περιβάλλον. Μολονότι όμως αποτελούν μέρος του δικαίου της Ένωσης, τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα δεν εντάσσονται στη νομοθεσία της Ένωσης, η οποία οριοθετείται αυστηρά από τις Συνθήκες και άπτεται της αποκλειστικής αρμοδιότητας των θεσμικών οργάνων της Ένωσης που είναι επιφορτισμένα με τη σχετική αποστολή. Συνεπώς, η άποψη των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή όφειλε να μεριμνήσει για την ενεργή διάδοση των επίδικων εναρμονισμένων προτύπων στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι τα εν λόγω πρότυπα εμπίπτουν στην κατηγορία της «νομοθεσίας της Ένωσης για το περιβάλλον ή για συναφή θέματα».

119 Εξάλλου, τόσο η Σύμβαση του Aarhus όσο και ο κανονισμός 1367/2006 προβλέπουν την πρόσβαση του κοινού στις περιβαλλοντικές πληροφορίες είτε κατόπιν αιτήσεως είτε στο πλαίσιο της ενεργούς διάδοσής τους από τις οικείες αρχές και τα οικεία θεσμικά όργανα. Εφόσον όμως οι αρχές και τα θεσμικά όργανα μπορούν να απορρίψουν αίτηση πρόσβασης σε πληροφορίες όταν αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ορισμένων εξαιρέσεων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όταν πρόκειται για τέτοιες πληροφορίες, δεν συντρέχει υποχρέωση ενεργούς διάδοσής τους. Πράγματι, σε αντίθετη περίπτωση, οι εξαιρέσεις αυτές θα στερούνταν προδήλως πρακτικής αποτελεσματικότητας, όπερ θα αντέβαινε προδήλως στο πνεύμα και στο γράμμα της Συμβάσεως του Aarhus και του προαναφερθέντος κανονισμού (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, ClientEarth κατά Επιτροπής, T-111/11, EU:T:2013:482, σκέψη 128).

*2) Επί της ύπαρξης πληροφοριών που αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006*

120 Από το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1367/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του ως άνω κανονισμού, προκύπτει κατ' ουσίαν ότι σκοπός του κανονισμού αυτού είναι να κατοχυρωθεί το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες οι οποίες σχετίζονται με παράγοντες, όπως οι εκπομπές, που επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν τα περιβαλλοντικά στοιχεία στα οποία αναφέρεται το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', σημείο i, του κανονισμού, όπως, μεταξύ άλλων, ο αέρας, το νερό και το έδαφος.

121 Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1367/2006 προβλέπει νόμιμο τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο θεωρείται ότι για τη γνωστοποίηση «πληροφοριών [που] αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον», πλην των σχετικών με έρευνες, υφίσταται δημόσιο συμφέρον που υπερισχύει του συμφέροντος της προστασίας των εμπορικών συμφερόντων συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, με συνέπεια να μη χωρεί επίκληση της προστασίας των εμπορικών συμφερόντων έναντι της γνωστοποίησης τέτοιων πληροφοριών. Καθιερώνοντας το συγκεκριμένο τεκμήριο, το άρθρο αυτό συμβάλλει απλώς στην πρακτική εφαρμογή της αρχής της ευρύτερης δυνατής πρόσβασης στις πληροφορίες τις οποίες έχουν στην κατοχή τους τα θεσμικά και τα λοιπά όργανα της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά Stichting Greenpeace Nederland και PAN Europe, C-673/13 P, EU:C:2016:889, σκέψη 54).

122 Ωστόσο, από το γράμμα του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1367/2006 προκύπτει ότι η διάταξη αυτή αναφέρεται στις πληροφορίες που «αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον», δηλαδή στις πληροφορίες εκείνες οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή είναι σχετικές με τέτοιες εκπομπές, και όχι στις πληροφορίες που παρουσιάζουν άμεσο ή έμμεσο σύνδεσμο με τις εκπομπές στο περιβάλλον. Η ως άνω ερμηνεία επιβεβαιώνεται από το άρθρο 4, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο δ', της Συμβάσεως του Aarhus, το οποίο κάνει λόγο για «πληροφορίες σχετικά με εκπομπές» (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά Stichting Greenpeace Nederland και PAN Europe, C-673/13 P, EU:C:2016:889, σκέψη 78).

123 Δεδομένου ότι σκοπός του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1367/2006 είναι να κατοχυρωθεί η κατ' αρχήν πρόσβαση στις «πληροφορίες [που] αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον», η φράση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει στο εννοιολογικό της πεδίο ιδίως τα δεδομένα τα οποία παρέχουν στο κοινό τη δυνατότητα να γνωρίζει τι απορρίπτεται πράγματι στο περιβάλλον, ή είναι προβλέψιμο ότι θα απορριφθεί στο περιβάλλον υπό φυσιολογικές ή ρεαλιστικές συνθήκες χρήσης του επίμαχου προϊόντος ή της επίμαχης ουσίας, ως τέτοιες νοούνται δε οι συνθήκες που, αφενός, είναι αντίστοιχες με εκείνες για τις οποίες χορηγείται η άδεια κυκλοφορίας του προϊόντος ή της ουσίας στην αγορά και, αφετέρου, επικρατούν στη ζώνη στην οποία προορίζεται να χρησιμοποιηθεί το προϊόν ή η ουσία. Συνεπώς, η εν λόγω φράση πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα στοιχεία που άπτονται της φύσης, της σύνθεσης, της ποσότητας, του χρόνου και του τόπου των υπό τέτοιες συνθήκες πραγματοποιούμενων εκπομπών, πραγματικών ή προβλέψιμων, του επίμαχου προϊόντος ή της επίμαχης ουσίας (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά Stichting Greenpeace Nederland και PAN Europe, C-673/13 P, EU:C:2016:889, σκέψη 79).

124 Πρέπει επίσης να γίνει δεκτό ότι στις «πληροφορίες [που] αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον» συμπεριλαμβάνονται οι πληροφορίες που παρέχουν στο κοινό τη δυνατότητα να ελέγξει την ορθότητα της αξιολόγησης των πραγματικών ή προβλέψιμων εκπομπών, βάσει της οποίας η αρμόδια αρχή ενέκρινε το προϊόν ή την ουσία, καθώς και τα δεδομένα σχετικά με τις επιπτώσεις των εκπομπών αυτών στο περιβάλλον. Πράγματι, από την αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 1367/2006 προκύπτει κατ' ουσίαν ότι η πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες την οποία κατοχυρώνει ο ως άνω κανονισμός έχει ειδικότερα ως σκοπό να ενθαρρύνει την ουσιαστικότερη συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ούτως ώστε να ενισχύσει την υποχρέωση λογοδοσίας των αρμόδιων αρχών στο πλαίσιο της λήψης των αποφάσεών τους, προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη και να εξασφαλιστεί η στήριξή της για τις αποφάσεις που θα λαμβάνονται. Για να μπορεί όμως το κοινό να βεβαιώνεται ότι οι αποφάσεις των αρμοδίων αρχών σε σχέση με περιβαλλοντικά θέματα είναι θεμελιωμένες και να μετέχει αποτελεσματικά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων ως προς τα θέματα αυτά, πρέπει να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες βάσει των οποίων να μπορεί να ελέγξει κατά πόσον οι εκπομπές

αξιολογήθηκαν ορθώς και να αντιληφθεί λογικά με ποιον τρόπο το περιβάλλον κινδυνεύει να επηρεαστεί από τις εν λόγω εκπομπές (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά Stichting Greenpeace Nederland και PAN Europe, C-673/13 P, EU:C:2016:889, σκέψη 80).

125 Αντιστρόφως, μολονότι η φράση «πληροφορίες [που] αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον» δεν πρέπει να ερμηνεύεται στενά, δεν είναι πάντως δυνατόν να καλύπτει κάθε πληροφορία η οποία παρουσιάζει οποιονδήποτε, έστω και άμεσο, σύνδεσμο με εκπομπές στο περιβάλλον. Τούτο διότι, αν ερμηνευόταν υπό την έννοια ότι εμπερικλείει τέτοιες πληροφορίες, η φράση αυτή θα εξουδετέρωνε εν πολλοίς το περιεχόμενο της έννοιας της «περιβαλλοντικής πληροφορίας», όπως ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού 1367/2006. Μια τέτοια ερμηνεία θα καθιστούσε έτσι άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας τη διάταξη του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, η οποία προβλέπει τη δυνατότητα των θεσμικών οργάνων να αρνούνται τη γνωστοποίηση περιβαλλοντικών πληροφοριών, ειδικότερα, για τον λόγο ότι η γνωστοποίηση αυτή θα έθιγε την προστασία των εμπορικών συμφερόντων συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου και θα διακύβευε την ισορροπία που θέλησε να εξασφαλίσει ο νομοθέτης της Ένωσης μεταξύ του σκοπού της διαφάνειας και της προστασίας των συμφερόντων αυτών. Η ως άνω ερμηνεία θα έπληττε επίσης δυσανάλογα την προστασία του επαγγελματικού απορρήτου, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 339 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά Stichting Greenpeace Nederland και PAN Europe, C-673/13 P, EU:C:2016:889, σκέψη 81).

126 Επιπλέον, παρότι το εννοιολογικό πεδίο της φράσης «πληροφορίες [που] αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον» όπως χρησιμοποιείται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1367/2006 δεν πρέπει περιορίζεται αποκλειστικώς και μόνο στις πληροφορίες οι οποίες αφορούν εκπομπές που πράγματι απελευθερώνονται στο περιβάλλον, εντούτοις δεν καλύπτει πληροφορίες σχετικές με υποθετικές εκπομπές (πρβλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά Stichting Greenpeace Nederland και PAN Europe, C-673/13 P, EU:C:2016:889, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και σκέψη 73).

127 Εν προκειμένω, η Επιτροπή υποστηρίζει, χωρίς να αντικρούεται επί του σημείου αυτού από τις προσφεύγουσες, ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα περιγράφουν απλώς και μόνο δοκιμές και μεθόδους που έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι θα πληρούνται οι προδιαγραφές ασφαλείας προτού ορισμένα προϊόντα διατεθούν στην αγορά. Δεν περιέχουν όμως καμία πληροφορία που επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει τα περιβαλλοντικά στοιχεία στα οποία αναφέρεται το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', σημείο i, του κανονισμού 1367/2006, αλλά περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικές με τους καλύτερους τρόπους για να γίνουν τα παιχνίδια ασφαλέστερα και για να προληφθούν ορισμένες από τις επιδράσεις που προκαλεί το νικέλιο σε περίπτωση παρατεταμένης επαφής του με το δέρμα.

128 Όπως ορθώς ισχυρίζεται η Επιτροπή, το γεγονός και μόνον ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα αφορούν εν μέρει κάποιες ουσίες και περιέχουν ορισμένες πληροφορίες αναφορικά με τα μέγιστα επίπεδα μειγμάτων και χημικών ουσιών δεν θεμελιώνει, ασφαλώς, επαρκή σύνδεσμο με τις πραγματικές ή προβλέψιμες εκπομπές κατά την έννοια της προαναφερθείσας στις σκέψεις 123 και 124 νομολογίας.

129 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι τα επίδικα εναρμονισμένα πρότυπα δεν εντάσσονται στη σφαίρα των «πληροφοριών [που] αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον», ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί στην περίπτωσή τους το τεκμήριο το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1367/2006.

130 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως είναι απορριπτέο και, ως εκ τούτου, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

## IV. Επί των δικαστικών εξόδων

131 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

132 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να φέρουν, πέραν των δικών τους δικαστικών εξόδων, και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της τελευταίας.

133 Τέλος, κατά το άρθρο 138, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμη και όταν είναι άλλος από τους αναφερόμενους στις παραγράφους 1 και 2, θα φέρει τα δικαστικά έξοδά του. Στην προκειμένη περίπτωση, οι CEN, UNE, ASRO, AFNOR, ASI, BSI, NBN, DS, DIN, NEN, SNV, SN, SFS, SIS και ISS θα φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

**1) Απορρίπτει την προσφυγή.**

**2) Η Public.Resource.Org, Inc. και η Right to Know CLG φέρουν, πέραν των δικών τους δικαστικών εξόδων, και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.**

**3) Οι Comité européen de normalisation (CEN), Asociación Española de Normalización (UNE), Asociația de Standardizare din România (ASRO), Association française de normalisation (AFNOR), Austrian Standards International (ASI), British Standards Institution (BSI), Bureau de normalisation/Bureau voor Normalisatie (NBN), Dansk Standard (DS), Deutsches Institut für Normung eV (DIN), Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), Schweizerische Normen-Vereinigung (SNV), Standard Norge (SN), Suomen Standardisoimisliitto ry (SFS), Svenska institutet för standarder (SIS) και Institut za standardizaciju Srbije (ISS) φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.**

Παπασάββας Spielmann Öberg

Spineanu-Matei Norkus

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Ιουλίου 2021.

(υπογραφές)